

Digitalisering og IT

Alternativets ønsker at Digitalisering og IT kommer på den politiske dagsorden i Aarhus

Udarbejdet af Politikgruppen for Digitalisering og IT, Alternativet Aarhus i perioden november 2016 – juni 2017. Godkendt på Alternativet Aarhus Politikmøde d. 28.08.2017.

Indledning

Følgende forslag¹ handler primært om etablering af en kommunal IT-politik i Aarhus Kommune, samt et teknologiudvalg med ansvar for at udvikle og implementere denne politik på tværs af institutioner og forvaltninger i magistratsafdelingerne.

Ydermere indeholder forslaget forskellige anbefalinger, som Alternativet kunne tage op i denne kontekst. Det skal ikke ses som en endelig eller udtømmende liste.

a. Anbefalinger

Etablering af en kommunal IT-strategi

Aarhus Kommune har ikke lavet en ny IT-strategi siden 2007 - i stedet er den overordnede strategi den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. De 6 magistratsafdelinger har deres egen beslutningskompetence i forhold til IT og digitalisering for deres område. Selvom de samarbejder, er der ingen fælles IT-strategi og ingen fælles politisk ledelse. IT understøtter i dag *alle* processer i kommunalt regi, og det er afgørende at vi i Aarhus bliver endnu bedre til at indkøbe, udvikle og bruge IT.

Vi foreslår at der etableres en kommunal IT-strategi for Aarhus kommune. Overordnet skal IT-arkitektur udvikles som samarbejdsprojekter gennem OS2 - det offentlige digitaliseringsfællesskab - eller lignende fællesskaber. På den mådes deles viden, risiko og software med andre kommuner. Derudover skal strategien sikre en fælles IT-infrastruktur og -strategi på tværs af enheder og brugere i kommunen.

Oprettelse af et teknologiudvalg

I dag træffes beslutninger om IT som hovedregel langt væk fra byrådet. Men IT er så vigtigt at vi bør få det på den politiske dagsorden og have faglig kompetence tættere på byrådet. Ligesom der er flere andre råd og udvalg, der i øjeblikket består både af politikere og fagfolk, ønsker vi at der oprettes et fast teknologiudvalg med en høj faglig kompetence, som kan være tværgående for alle afdelinger af magistraten. Sådant et udvalg vil sikre høj kvalitet i beslutningerne, vil kunne hjælpe forvaltninger og institutioner med at blive inddraget, og vil hjælpe Aarhus Kommune med at have en langsigtet politisk IT-strategi.

Primære politiske tiltag

Vi anser de to følgende anbefalinger som kritiske for Aarhus Kommunes IT fremadrettet, uanset om de skal implementeres via en overordnet IT-strategi og tilhørende teknologiudvalg eller ej.

Forenkling og modernisering af udbudsprocesser

Udbudsprocesser i dag er tunge og uhensigtsmæssige for de fleste indkøb af IT-systemer. Rigide regler håndteres af jurister og konsulenter, som er langt fra problemerne, og IT-plattformene, der skal løse dem. Processerne fordrer store udbud, store firmaer og låste vandfaldsmodeller, der næsten garanterer de fejlslagne implementeringer, vi hører om i pressen. Men der arbejdes på fuld

---

¹ Penneførere HC Molbech og Hans Peter Erbs-Hansen

tryk rundt omkring i det offentlige med nye tilgange, hvor der arbejdes agilt (metode inden for softwareudvikling, der baserer sig på en fleksibel tilgang til projektudviklingen), og hvor man sørger for at have fagfolk med helt fra starten. Her implementeres software i dialog med udviklere og slutbrugere, og de problemer, løsninger og erfaringer, der høstes undervejs, tages løbende med i revisioner af projektet, der dermed nemmere kan skifte retning og blive til en bedre løsning end hvis det blot gennemføres ud fra de præmisser, man opsætter for det ved opstarten.

Vi foreslår at der bliver sat stærkt ind for at hjælpe forvaltningerne med at forenkle arbejdsgangene i den løbende IT-udvikling af både store og små projekter, og at byrådet leder ved at indsætte ressourcer for at få indført det agile princip og moderniseret udbudsprocesserne.

Open Source-software

Open Source-software, hvor kildekoden til den implementerede software gøres frit tilgængeligt, bruges i større og større grad, både i det private og offentlige. Fordelene ved Open Source er for mange til at inkludere her, men overordnet fordrer Open Source-udvikling; samskabelse, bedre kvalitet, bedre integration til eksisterende og fremtidige systemer, og langt bedre mulighed for udvikling og integration af systemer på tværs af forvaltninger og kommuner.

Vi foreslår at der bliver sat ekstra fokus på brug af Open Source-løsninger i Aarhus Kommune, og at indkøbt IT som udgangspunkt - hvis muligt - er Open Source.

b. Øvrige anbefalinger

Følgende anbefalinger baseres på arbejde i digitaliseringsgruppen, og skal ses som forslag til hvad man kunne arbejde med - efterfølgende eller sideløbende med implementation af en overordnet IT-strategi og etablering af et teknologiudvalg.

Egen platform

I dag lever software og data i skyen, eller hos udviklerne af de indkøbte IT-systemer. Det er svært at være ansvarlig for performance, integrationer og datasikkerhed, når kompetencer og ejerskab ligger hos de firmaer, der hver især udvikler de indkøbte løsninger.

Vi foreslår at Aarhus Kommune etablerer en fælles IT-platform til hosting, integration og udvikling af IT-systemer. Dette inkluderer ressourcer som udviklere, supportere, etc., som kan være i tæt samarbejde med forvaltninger og institutioner om opgaver som f.eks. indkøb og drift af IT.

Ambitionen er at Aarhus Kommune bliver den mest eftertragtede IT-arbejdsplads, så man fastholder de bedste faglige kompetencer. Her må vi kigge på hvordan moderne IT-virksomheder har succes med at indrette sig, og brande os som en arbejdsplads hvor vi har et ægte 'big why', et formål, der handler om mere end pengene på lønsedlen.

Det vil sikre at man har fagligheden og kompetencen til at vurdere om de systemer, der indkøbes og bruges, lever op til de fastsatte kravene, og få den bedst mulige implementation og integration til eksisterende IT. Det vil også gøre det nemmere at indkøbe eller udvikle mindre løsninger og værktøjer, som kan køre på den eksisterende platform. Ydermere kunne der etableres et IT-taskforce, som kan tage rundt i de offentlige instanser for at hjælpe der hvor skoen trykker mest, hurtigt og tæt på de faglige kompetencer knyttet til domænet.

IT-systemer til borgerinddragelse og samskabelse

“Medborgerskab i Aarhus” arbejder med at bruge IT til borgerinddragelse. Den slags skal vi have meget mere af, og vi skal arbejde for at udvikle og støtte nye løsninger, der kan bruge IT til at styrke borgernes demokratiske engagement i deres kommune. Tænk “IT til samskabelse”, i højere grad end inddragelse. Desuden bør der arbejdes for at koordinere de mange forskellige initiativer, udviklinger af apps mm., herunder også så flere ting lægges ud til åbne konkurrencer i stedet for at købe løsninger.

Udviklingen indenfor IT til borgerinddragelse til demokratiudvikling eksploderer i øjeblikket rundt om i verden med eksperimenter lige fra Taiwan til Finland. Det skal vi være med til at lave eksperimenter med, og vi skal samarbejde med byer rundt om i verden.

Åben Indsigt

Offentlig information, der udarbejdes i Aarhus Kommune, skal være tilgængelig for borgerne på i moderne IT-systemer, så den hurtigt og nemt kan tilgås. Som f.eks. i Syddjurs Kommune, hvor ‘Åben Indsigt’ giver øjeblikkelig adgang til over 400.000 dokumenter - dagen efter at de er journaliserede. Det gør eksempelvis byggesager meget nemmere at få indsigt i for borgerne.

IT-iværksætter

Aarhus Kommune har et enormt potentiale i at have en klar erhvervs politik med fokus på IT-baserede iværksættervirksomheder. Der er allerede mange af dem i Aarhus, og det skal vi udvikle og gøre Aarhus til et centrum for IT-iværksætter. Derfor foreslår vi at der laves en strategi for det, som eksempelvis kan indeholde:

- Lettere og billigere adgang til kontorfællesskaber for IT-virksomheder.
- Branding af Aarhus som en IT-by, ligesom fx Struer, der brander sig som lydernes by.
- ærlig fokus på tiltrækning og fastholdelse af kvalificeret arbejdskraft.
- Et kommunalt hackerspace hvor folk kan komme og udvikle apps og andre IT-løsninger til brug i kommunen.

Bæredygtig og grøn IT

Kommunen gør allerede rigtig meget for at vælge bæredygtige løsninger på IT-området. Der skal vi fortsætte med at gå forrest og vælge de grønneste løsninger, herunder at tænke på eksempelvis cirkulær økonomi, genanvendelsesmuligheder for udstyr og vurdere ressourceforbruget både af materialeanvendelse ved produktion og energiforbrug ved drift. Vi skal have nogle mere ambitiøse standarder og kan godt gå foran.

IT-uddannelsespolitik

Folkeskolernes IT er kommunens opgave. Her kan vi gøre meget mere for at få vakt interessen for IT hos børnene meget tidligere. Her er det særligt vigtigt at gøre en indsats for pigerne, da de er underrepræsenterede inden for de traditionelle IT-fag. Det kan være ved IT-legepladser hvor det også er fedt for pigerne, eller deciderede bootcamps for unge piger, der gerne vil nørde og lære at programmere. Det er fedt at være gamer, også for piger, og skridtet derfra til at arbejde med IT er ikke nødvendigvis så stort.

IT-ombudsmand

I dag kan man få hjælp til at lære at bruge Nem-id og tage pc-kørekort mv., og der er diverse tilbud til hjælp hvis man er udsat for hævnporno og lignende. Men det er ikke enkelt for borgeren at regne ud hvem man skal kontakte for hjælp. Hvor går man hen hvis man oplever at ens følsomme persondata bliver offentlige mod ens vilje eller man er utilfreds med en IT-relateret sag, man gerne vil klage over eller have hjælp til? Her foreslår vi at der oprettes eller støttes en enhed, der kan arbejde med det gennem Kultur og Borgerservice, og at der etableres en platform til formålet med henvisning fra kommunens hjemmeside.